

EFSA NE SENDİKACILAR: FUKARA TAHİR

Aydınlık Gazetesi, 6 Kasım 2018

Yıldırım Koç

Türkiye sendikacılık tarihinde efsaneleşmiş isimlerin başında Fukara Tahir (Tahir Öztürk) de yer alır.

Fukara Tahir 1924 yılında Kınık'ta doğdu. Uzun yıllar inşaat ameleliği yaptı. Ardından inşaat işkolunda sendikacılığa başladı. 1967 yılında da, genel başkanlığını yaptığı Yapı-İş Federasyonu'nun genel sekreteri Emrullah Akdoğan tarafından vurularak öldürüldü. 43 yıllık kısa yaşamında son derece onurlu bir sendikacılık yaşamı sürdürdü.

Kemal Sülker, Fukara Tahir'in öldürülmesinden kısa bir süre sonra **Ant Dergisi**'nde yayımlanan "Türkiye'de Gangster Sendikacılığı" başlıklı uzun yazısında, Fukara Tahir'i şöyle anlatmaktadır:

"Tatlı köylü şivesi, bilgili munis bakışları, kanaatkar tutumu ve ihtiyaçlar karşısında çare bulan zekası, onu Türkiye sendikacıları arasında ön plana geçirmiştir. İnşaat işçileri sokaklarda yatmasını diye bir iş hanı yapmaya koyulmuş, işçi eğitimine önem vermiş, bu arada Ankara Belediyesi'nin Şehir Bahçesi'ni kiralamıştır. 1953-54'lerde ayda sadece 150 lira ücretle işçi davasına hizmet eden Öztürk'ün bu fedakarca çalışması, işçilerle sarmaşdolaşlığı, özel hayatında sınıfını inkar eden tutumlarının olmayışı, inandırma ve eyleme geçirme gücünü de arttırmıştır.

"Kongrelerde, toplantılarda, kurullarda her vesile ile işçilerin derdine çare arayan Öztürk, zamanla yasaların yetersiz olduğunu, her isteğin sonunda Meclis'e dayandığını görmüştür.

"Öztürk ilk büyük mücadelesini 13 Ağustos 1962'de Karadeniz Ereğlisi'nde Morisson firmasına karşı muhteşem bir miting vermiş ve bu miting onu anti-emperyalist mücadeleye itmştir. Fukara Tahir'in bir gün de işçilerle birlikte yalınayak Meclis'e yürümesi, işçi hareketleri tarihinde önemli bir dönüm noktası olmuştur.

"1962 yılı başında Çalışanlar Partisi'ni kurma hevesi başlayınca, Tahir Öztürk, işçilerin politika yapması zorunluluğunu savunmuş, bir siyasal örgütün gereğinde ısrar etmiştir. Çalışanlar Partisi teşebbüsü suya düştükten sonra TİP'e giren Öztürk, bu örgüt içinde sosyalist mücadeleye katılmış, 1963 mahalli seçimlerinde Ankara Belediye Başkanı adayı olmuştur." (**Ant Dergisi**, Sayı 48, 28.11.1967, s.14)

Mersin Yol-İş Sendikası kurucusu ve Genel Başkanı ve 1963-1980 döneminde Türkiye Yol-İş Federasyonu Genel Başkanı Halit Mısırlıoğlu, 1956-57 yıllarında Ankara'da Yapı-İş Sendikası Genel Başkanı Fukara Tahir ile bağlantı kurmuş. Kendisiyle 26 Haziran 1988 günü yaptığım görüşmede, Fukara Tahir'i şöyle anlatıyordu:

"Fukara Tahir aşırı solcu bilinirdi. Çok eski sendikacıydı. Düz işçilikten gelmeydi. Önceleri Ulus'un merkezinde bir kahvesi vardı. Bu kahvede inşaat işçilerine yemek ve yatak verirdi. Fukara babasıydı. Kahvede sürekli fasulye kaynardı. İnşaat işkolu garibanların yeridir. Fukara Tahir garibanlara sahip çıkardı. 1946 yılında kurulup kapatılan sosyalist partilerden birinde görevi varmış. 1960'lı yıllarda da Türkiye İşçi Partisi'ne girdi. 1950'li yıllarda Ulus'un merkezindeki kahve yıkılınca, Rüzgarlı Sokakta büyük bir kahve açtı."

1950'li ve 1960'lı yıllarda Sivas Çimento Sanayii İşçileri Sendikası Başkanı olan İsmet Uygun da, kendisiyle 9 Temmuz 1987 günü yaptığım görüşmede, Fukara Tahir'i şöyle anlatıyordu:

"Sivas Çimento Sanayii İşçileri Sendikası 1960-1963 döneminde Fukara Tahir'in (Tahir Öztürk) Yapı İşçileri Federasyonu'na (YİF) üyeydi. Fukara Tahir tutulan bir sendikacıydı. İnşaat işçilerine, "benim, oteli sırtında kardeşlerim" diye hitap ederdi."

Fukara Tahir'in öldürülmesi de ilginçtir. 1969 yılı başında katil Emrullah Akdoğan'ın davası devam ediyordu. 17 Şubat 1969 günlü celsede, Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi'ne E.Akdoğan'ın akli dengesinin bozuk olduğu gerekçesiyle Bakırköy Akıl Hastanesine kaldırıldığına dair bir belge sunuldu. **Türk Solu** Dergisi, "Emrullah Akdoğan'ın böylece kurtulması temin edildikten sonra da mesele kapanmış olacaktı" yazıyordu (**Türk Solu**, Sayı 67, 25 Şubat 1969, s.10).

Örnek alınması dileğiyle, saygıyla anıyorum.